

peeder pee tizibū waj setu schikram, war peeminet "Catholic Total Abstinence League of the Cross", kura dibinata 1872. gadā ar noluhku „faweenot latofus — tā garidneefus, tā pasauligos — svehtā zīhnā pret nesahību, lai usplaustu latoltizigo eedīshwotaju, sevīšķi strahdnefu, garigā, sabeedzišķi un familijs dībīve." Spai beedribai 1882. gadā bija 180,000 beedru Anglijā un Irija un viņas preefsčgalā lībds pat mīrschanai ūhweja artibīssaps Manings. Pee tās paschas schikras peeder: "Church of England Protestant Temperance Alliance", tas iissulta už wiſam malam agentus, seeweetes un wiħreechus, kureem "no tīgibas un Svehtā gara pahrīpilditeem wajaga zensties glahbt dsehrajus un west atpakał pee Deewa ta Runga, Jesus Kristus". 1874. gadā dibinatas „Congregational Union Total Abstinence Society", "The Baptist Total Abstinence Association" un tschētras metodisti beedribas, kurām lopā ap 500,000 beedru. Angļu sahtibas beedribu sawadiba ir tā, ka viņas finanšu mehřā peeturas pee darba dalischanas prinzipa, isdalot sawā starpā daschadus darbības arvuds. Tā peemebram "United Kingdom Railway Temperance Union" išwehlejuse par sawu darba laulu dselīszela aplāpotajus, kur viņai ir lībds 20,000 beedru, preefsč kureem teel iſdots mehřeschraksts „Of the Line". Daschas beedribas strādā ir ihpaschi starp studentiem; pat kurlmehmeem ir fawa beedriba „National Total Abstinence Society". Atri seeweestem ir labi slātis sahtibas beedribu. Weena no tam "British Womens Temperance Assotiation", kura 1890. gadā bija 24,000 beedru, radīja toti dauds veetejo seeweeshu sabeereibu, kuras zensčas usturet sahtibu Angļu slāstīa dsumūā. Minēta seeweeshu sabeereiba ir weena no wišenerģistiskām beedribam: viņas beedri stāgā pa tēsu reštabdem un išgalvo tāhdus laudis, kuri apsolas labotees, — ruhpejos par atlaisītem zeetumneeleem un palībdi faveem lienteem truhlumā un nebaltās deenās. Sevīšķi tad paplašinājās viņas darba lauls, kad viņas preefsčgalā ūhjās lorda Henri Somerseta atraitne. Sabeereibai peeder tribs slimnīzis preefsč alkoholīsteem, no kurām pēdejā, tas dibinata 1896. gadā, eerihsota laulīsaimneezības — fermas veida ar laulu darbeem. Pee seeweeshu beedribam dībīwi peedalas Rutlandas un Bredfordas herzogeenes).

Gewehrribu arī yelna sahtibas un atturibas beedribas preelsch behrneem un jaunelsteem. Ūs schahdu beedribu dibinaschanas domam nahza Dschons Hope, tursch 1847. gadā nodibinaja „British League of Juvenile Abstainers“ un schim noluksam seedoja 60,000 mahrz. sterl. (376,800 rubl. seltā) leelu kapitalu. Behz tam dibinatas behrnu saeedribas, kuras tapa nosaultas par „Bonds of Hope“, pirmā dibinataja wahrdā, — 1856. gadā tās tika jaaveenotas weenā beedribā „United Kingdom Bonds of Hope Union“. Schimbrihscham Anglijā pastahw 18,441 behrnu beedribas ar 2,600,000 beedreem jaunelsteem. Winas darbojas gan lā patstahivigas beedribas, gan arī lā daschadu zitu beedribu nodatas. Algoti leltori (preelschlaftijsi) zelo aplahrt pa walsti un behrnu skolās lasa leltijas (preelschlaftijumus) par alloholola laitigumu. Fisiologs M. B. Ritschardsons schini jautajumā farakstījīs eewebrōjamu gradmatu. ^T exemplarēs starp behrneem un winu skolotajeem netik ween paschā Anglijā, bet arī Anglu solonijās un Amerikā.

Ari armijai un flotei ir sawas sahtibas beedribas. Ne-ressaitot jau mineto „National Temperance League“, tura sawai darbibai iswehlejusēs armiju un floti, armijā pastahw speziela sahtibas beedriba, tura fasneeguse, ta salot, rolam taustamuis panahkumus. Ta peemehram pehdejo 5 gadu lailā noseedsneelu un noseedsibu flaitis armijā

9 А. Коровинъ. Общественная борьба съ пьянствомъ въ лѣчебницахъ для алкоголиковъ въ Англіи, Швейцаріи и Германии. Москва. 1895 стр. 11.

numbs mehds buht wißwairak attihstits. Issitums ne latru
reisi pahrlahbi wiſu meeſu, bet daudſtreis parahdas leela-
ſos farlands laufumds, las weens no otra ſchirkri zaur
platalsam un ſchaurafam dabiflas krahfas abdas datam.
Tahdi ſlimneeli ihſta wahrda noſihmē iſſflatas raiſi.
Gihmi iſſitums mehds parahditees waigds, tamehr ſods
un luhpas paleel no ta ſweifti un iſſflatas bahli. Daschreis
laufumainais iſſitums zitām ſlimibas ſihmem peenemotees
wehlaki pahrwehrsches par wiſu meeſu pahrlahjochu iſſi-
tumu. Iſſitums ir to teefu farlanaks, jo ſpehzigals ſlim-
neels bija wehl wefels buhdams, un bahlals pee neſpehz-
geem, ar aſins truhlumu ſaſſerguscheem laudim. Walaros,
drudſham pazeloies un pee mahlfligas apgaifmoschanas,
iſſitums iſſflatas tumſchals, nela deenā, lad ſlimneels gut wehſi.

Pirmās 2 slimības deenās wifas slimības fihmes un ahdas eesarlums sasneids augstako pakahpeenu. Iſſitumās zaurmehrā pastāhv 4 deenas, wehlalais lihbīs 6. waj 7. slimības deenai un tad sahī nobahlet. Lihbīs ar to slimīneids sahī meist ahdu. Ahdas wirskaheta atkritīt leelās, plahnās, baltās swihiņas. Duschreis ahdas meschani eemada stipra swihschana. Retaki atgadas, ka ahdas meschanas eesarlums nolawejas lihbīs 12. waj 14. deenai slaitot no iſſituma nosuhschanas. Ta arveen ir fihme, ka ūcharlakam peebeedrojušes wehl kahda zita slimība, kā plauschu un ūarnu latari, pee behrneem daudzreis jobu nahlschana. Ahda atlez wiſpirīms tanīs veztās, kur eetadās pirmee iſſituma laukumi — pee ūakla, ūf kruhtumi un gihmja, wehlaki pee gurneem. No kahju un tolu pirksteem ahda atlez beesās ūahrtās un ihpaschi masee slimīneki atron eelsī tam patīkamu ūaika ūawelli, noplehīdamī ahdu zimda gabaleem ūihdsigās lehverēs. Jaunā ahda pehz iſſitata ūihdsinajas roſču krāhsai, wina ir ūahrtā un mihiſta, bet drihsā ūailā ta peenem dabīklas ahdas ihpaschibas. Jo attīstītals iſſitumās, to ūeisū wairāt un leelakās lehverēs atkritīt ahda. Ūoti reti ūcharlaks pārahdas glušchi bes iſſituma un ahdas meschanas, kas, ja protamās, trauzē slimības pasihschānu. Tahdōs gadījumās iſſichķir ūitas, turpmāk wehl pahyrunajamas slimības fihmes, kā rihlles eeklaifumu, drudscha wirseenu, slimības atgadijeenus ar ūcharlatu apkātīm u. t. t.

Družča vireens pee īcharlaka (slat. sib-
mejumā) ir tik pat rasturigs kā pee bakan, un tāhdā
finā weena no droščasām īcharlaka vasīhšanas sīhmem.

pamaastnajees už 95 procentiem. Anglijas armijas saistībā ar atrodas ¹, data sahtibneku saldatu un Indijas armijas saistībā ², data (23,000). Vīrskomandants, Kembriidschās herzogs, bija šoti aizgrābtis par saldatu sahtibneku ieturību un weselību lara gabjeends. Nāv masums sahtibneku arī starp vīrsnekeem un generaleiem. Lāra ministra 1894. gadā noteikta schai beedribai pēcšķīti 5000 rubļu gada pabalsta. Lai eemantotu tāhdus beedruš, turi spehīgi beedribu kūplīnat, tad ūchini beedribā pēc prak-tisleem nowehrojumieem dīsbīwē nodibinajusčās 2 sahtīcas beedru: abstinenti (turi nemas nedzer) un sahtīgi dsehrāji.

Tik pat selmigi strahba ari tarata jahtdas beedribas slotē, — tagad latvian Anglu luglīm ir fawu filial-sahtibas beedribas (blatus waj palīhga, beedribas). Dēvenportā un Portsmouthā atrudas 2 milstigas ehsłas "Sailors Home" un "Soldiers Institute", turas sahtibas beedribas zehlusčas un ir aizgrābjoschi iħras un patihlasas; matroschi un wirfsneeti par leħtam żenam fhe ātrod nalsimahjas, pa-ehschanu, biblioteku u. t. t. Ari par nepeaauguscheem juhneeleem teek gahdats. Dasħas beedribas, kas jau sen dibinatas un labi eelahrrotas, ußfata par fawu galwenako peenahlumu organiset jaunus beedribas, apgħadat winām wajadfigos agentus, pafneegħt valiħdsibu u. t. t. Taħħas ir "The Dorset and Southern Caunties Temperance Association", "Western Temperance League" u. t. t. Dasħas beedribas ußflata par fawu usdewmu fneegħt materielu valiħdsibu sawiem beedreem truhklumā, flimkha waj-maisies yelmitja nahwes gadijumā. Taħħda peemħram ir "Independent Order of Rechabites", tura dibinata 1835. gadā un isdod fawu meħneschrakfu un gada graħmatu. Schat beedribai 1890. gadā bija 110,000 beedru un 400,000 mahṛa. sterl. (apm. 4 milj. rbl.) leels kapitals. Wifas beedribas nebuh neturas pee absolutas (pilsnigas) atturibas prinzipa. Lai pewilltu leelku slaitli beedru, sejwiski taħħdu, kas speċċiġi aksal zitħus pewillt, tad dasħas beedribas peelaisch sejwiċċekas nodakas ari preelfx saħtiegem jeb mehreneem dsebrajeem. Taħħda peemħram ir "Church of England Temperance Society", tura blatus absolutas atturibas nodakai (abstaining section) peelaisch ari meħ-renibas (section for not abstainers) nodaku. Pirmai nodakai 1890. gadā bija 501,681 beedris un ormai nodakai — 47,541. Pee taħħda pat jaufsta prinzipa peeturas ari "Church of Ireland Society" un "Western Temperance League" u. t.

Beidst wehl jaapeemin tas beedribas, kuru galvenalais
mehrkis ir, zaur lilmundewejas waras pahrleezinashanu pa-
nahkt, lai spira dsehreenu pahrdoschana tiltu noleepta.
Wisspehzigala no winam schai fina ir „United Kingdom
Alliance for Suppression of the Liquor Traffic“, tura
1853. gadā tila dibinata Mantschestrā. Schai beedribai
ir leelists eespaids us walsts politisko dshwi; wina pabalsta
tilai tos landibatus, kuri „stahw par Permissive Bill“,
t. i. tureem draudschu waj apgabalu teefbas, noleetg dseh-
reenu pahrdoschana sawds semes gabalos. Schini pat
virseenā strahda ori otra beedriba „Scottish Permissive
Bill and Temperance Association“. Beedribas, kas ar
nupat minetam stahw turvā salarā un pebz kuru gahdibas
tifa flehtogs dsehreens, — schdes limehtdejnas un sivehtlos,
„Central Association for Stopping the Sale of
Intoxicating Liquors on Sunday“ Mantschestrā un
„London Auxiliary to the United Kingdom Alliance“).

¹⁾ Conrad's Handwörterbuch der Staatswissenschaften, Mühlleits-
besprechungen, 1148, S. 20.

пълата община) се бе 20. април 1895. гада Гардес
във 1895. гада възгласи будшета искладросчанас пешихме-
ис, за 1894. гада стипри пеаугусте тешас ун лакао патебре-
чана, еенехројама samehра wairojuses fwariгalo пах-
тикас pretshu патебречана ун tamilhdsi wairojuses lauscha
abkhazijiba. Lihds ar to Garlurs peerahdija, за 1894.
гаригу джехрени патебрет пар 117,000 mahrs. sterl. масал-
нела епредсчежа гада. (Turymal weh.)

Kino tagadne un nahkotue*).

Wispahri isplatijschäis domas, ta Kinas tagadejais stahwollis un winas nahloschais lïstens wifai neaplauschamk. Beeschi mehds peemirst, ta Kineeschi un Kinas waldbia now weens un tas pats, jo tronis un augstakee wasst amati atrodas fweſchneelu rokas. Par Kinnu runajor uſcho apstahkli latreis jagreſch wehriba. Tas pats jadara lad vahrspreesch Kinas eelsdejo reformu jautajumu. Wiss tas sagits, ta falot aishrahdot, bet pee Kinas waldbas sistemas onuhloſchanes to waſaq pastahwigi eewehrot.

Kinas stahwölli war pahrlabot tilai waj pilniga m
reenes wežas, fattruhdejuschäs lahtibas gahschana un jaunas
eeweschana, pee lam jaeeweđ godiga administracija ne
pascheem Kineescheem, sahkumä sem Eiropas wadonibas un
tad, waikal gadu no weetas, sem winas kontroles, An
dselsszelu un zitu Eiropas živilisazijas eeguwumu eewe-
schamu — un ja ari tas notistu til gludi un weegli, si
to domä tee, kuri leek ūelas zeribas us Li-Hung-Tschang
— war tilai laitet, atverot jaunus, jesus krähpschanam,
lukutu nemšchanam un waliss mudas sagšchanam. Schos-
istezeenus apgaismos feloschee neemehti is vagahtnes, kure-
sihli apyalstischu, dibinadamees us pascha peedishwojumeem
un nowehrojumeem un Kinas offizialo un fabeedrisko dīshwi.
Ayalstis ari buhtu nogurdinočħs un garlaizigs, ja newestu
gaismä dauds interesantu un pawifam netizamu leetu.

Kinas ralstitee likumi deesgan labi un ta ka leelata
data filito eeraschu top foti manigi faireestit saßlanaa
likuma burtu, tad naaw nelaahds brithums, ta Angli, tu
usturas Kinaa tilai lahd laiku un stahw salaraa wai til ar tam
tauschu schikram, kureem interese noslehpri pateestib, dabur
par walsts satwersmi un waldischanu nereti pilnigi greisun
usflatus. Te gan ari Angli, kureem pateefais leetas stah
wollis nam fweschs, bet tee peeder per tahdas fugas, lus
nelahdi neatschikras no Kineescheem un to samaitatam
eerednu aprindam, zaur lo drishsal pelna wahedu mandarin
mandarini. Par semi paßchu, sala schi ralsta autors, Anglis
— waru teilt, ta preelsch studiju laita (es studeju medizimu
biju pastahwigā salaraa ar Kineeschu ofizialo paßaulti u
mani draungi puhlejas mani „cetaisit“ walsts deenasta, tu
beidhsamaa desmit gadu laita bija eestahuschees foti daud
no maneem paßhstameem. Tahdejadi man bija pilnigi et
spehjams un netruhla pamudinataju eemeslu eepashtees
preelschmetu, par ture tagad ralstu.

Kinas eedsihwotaseem nereti jazeesch tschetras leela velaines: bads, pluhdi, epidemijas (sehrgas) un nedroschib dsihwibas un mantas sinā. Ta tas tā, to atsfist wif bet wif nu gan nesina, zil schausmigus samehrus fasne schis nelaines, nesslatotees us to, ta pīmas trihs war tan uvochtisus un li pusches par fewi tilai felas. Vateess wifas winas atlarajas no weena — tilai no weena jelona — un ja nealojos, tad wifas Kinas nelaines zefu no weenas un tas paschas fasnes, kura ir leela wispahtis dahwamu nemschana (eerednu peetulutoschana) un pehrlimba. Us winu gulstas wifa atbildiba par badu, pludeem, epidemijam un aplahrillejojoscheem un apbruojschamees lauptitaju bareem. — Sakars starp eeredau neitilmibu un tahdām parahdibam, ta epidemija, maises trulums, waj nelailā uspluhduje upe, issilfes gan tahds ar waru usspeests, bet schis salars ir nenoleedsams, glūj

Sākis rātsis, ko te pasniedzam, ir drukais angļu laikraksts „Fornightly Review”, kurš šīt iesterejās par klinu. Tulkotais

Drudsis, kā jau minejām, pazetas 1. slimibas deenā pee-
veschi lihds 40,0 waj 40,5 gr. un pastahw tāhdā augstumā,
kamehr iſſitums sahē nobahlei, t. i. lihds 5., wehlakais
6. lihds 7. slimibas deenai. Rīhtōs arveen drudsis drusku
atricht, walards pazetas. Otra un tresčā slimibas deenā
drudis nereti pazetas wehl augstati — lihds 41 gr. Sahlot
ar iſſituma nobahleschanu un ahdas meſchanas eejahkumu
drudsis eet pa pakahpeenam majumā, kamehr ap 7. slimibas
deenā meesas ūltums ūjneediſ atkal ūmu dabiffo
mehru — 37 gr. pebz Bessija. Ūlai ūti drudsi eewehro
wehl otrā ūlimibas nedelā un tad ar mas iſnebmumeem
tas eeflatams par ūhni, ka ūcharlakam ūbeedrojuſes tāhda
zita ūlimiba, kā ūlitas dseedseru un diſteritisti ūihles un
auſu eekaisumi. Ne weenmehr drudsis pazetas til augsti,
kā to redjam ūhnejumā. Weeglaļoſ ūjlimchanas atga-
dijumās drudsis ir samehrā maſats, bet drudša ūnijas
iſſitats paleel ar maseem vahrgroſſumieem wiſoſ ūcharlaka
atgadijumās tas pats; ūhws eesahkums, 2. un 3. deenā
wehl nasa pozelschanas un tad atkritums pa pakahpeenam
waicā deenās. Valsa ūteenu ūtatis drudša ūta ūtici
pawairots — lihds 140 pulsenee weenā minuē.

No gto iahdu eelai sumee in greech leelako wehribu us fewi mutes, rihles gala, deguna un ausu eelai sumi. Slimibai fahlotees mehle aplahjas fhlslam, sare jeusicham netihras krahsas glotam, kuras pehs fahdam deenam atlez leelalas, beesas lahti. Mehles aplipums (Belag) ar glotam arveen ir fhme, ta mahgas darbiba nav fahrtib. Sad glotu aplipums ir atkritis, tad mehle dabun fahrtu, raibi-farlanu krahsu, las atgahdina awei senau ifslatu un tadeht ahrstli tahdu mehli ihfuma deht nosauz par „awei senau mehl“ (Himbeerzunge). Rihles gala eelai sumi bes isnehumumeem atronami pee wi seem fcharlala slim neekeem, tikai daschadas formas. Rihles fahpes ir weena no pirinam slimibas fhmem un sad fcharlala sehrgas lalka fahds behens schehlojas par fahpem lakk rijo un runajot, tad to war usfstatit la deesgan droschu fcharlala preelsch webstueku. Gestatotees plaschi pret gaismu atplesta zilwela mut war labi pahredset rihles augschgalu: diti mutes dibena aif mehles fatnes erauga rihles augschgalu, las ditsaki lakk fadala diwos stobros, ko bes spoguta palibas wairs newat redset. Preelschajis stobris ir zeets, jo ta seenas pa datai pastahw is trimsla lauleem (Knorpel) un tadeht to war weegli preelschaa pee lalla apassie abbas

